

«Արմենիան Բափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Համխմբված հաշվապահական հաշվեկշիռ	6
Գրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9-43

«Արմենիան Բափրը Փրոգրամ» ՓԲԸ

Հայաստանի Հանրապետություն

Երևան 0010

Խանջյան փող. 19

Թարգմանության ծանուցում

Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմված 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները և աուդիտորական եզրակացությունը պատրաստվել են անգլերեն լեզվով: Այդ փաստաթղթերին կից ներկայացվող թարգմանությունը պատրաստվել է օգտագործողների հարմարության համար: Հայերեն և անգլերեն տարբերակների անհամապատասխանության դեպքում, միանշանակորեն գերակայում է անգլերեն տարբերակը:

Անկախ անդիտորական եզրակացություն

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ի
ՏՆՕրենների խորհրդի անդամներին

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ եզրակացություն

Մենք անդիտի ենք ենթարկել «Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունների (այսուհետ՝ «Խումբ») կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են համախմբված հաշվապահական հաշվեկշիռը՝ առ 31-ը դեկտեմբերի 2006թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար պատասխանատու է ղեկավարությունը: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է սխալների կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար տեղին ներքին վերահսկողության համակարգի մշակում, ներդրում և կիրառում: Այս պատասխանատվությունը ենթադրում է նաև համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրություն և կիրառություն, ինչպես նաև ողջամիտ հաշվապահական գնահատականների օգտագործում:

Անդիտորի պատասխանատվությունը

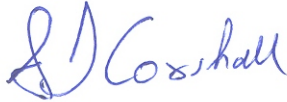
Մեր պատասխանատվությունն է անցկացված անդիտի արդյունքում արտահայտել կարծիք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք անդիտն անցկացրեցինք Անդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի համապատասխան պահանջներին և անդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվությունները էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Անդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել անդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են անդիտորի դատողությունից, ներառյալ ֆինանսական հաշվետվությունների՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս անդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան անդիտորական ընթացակարգեր՝ բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Անդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների խելամտության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված անդիտորական ապացույցները բավականաչափ են և համապատասխան՝ մեր կարծիքի հիմք հանդիսանալու համար:

Եզրակացություն

Մեր կարծիքով, համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի ֆինանսական վիճակը առ 31-ը դեկտեմբերի 2006թ., ինչպես նաև նրա գործունեության համախմբված արդյունքներն ու դրամական միջոցների համախմբված հոսքերը այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համաձայն:

Էնդրյու Քոքսշել
Տնօրեն

Տիգրան Գասպարյան
Մենեջեր, Աուդիտի բաժին

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՓԲԸ
31 օգոստոսի 2007թ.

Handwritten signature in blue ink: *KPMG Armenia LLC*

«Արմենիան Քափըր Փրոգրամ» ՓԲԸ
 Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն
 2006թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Հասույթ	4	31,087,667	22,505,607
Վաճառքի ինքնարժեք		(26,405,776)	(21,092,023)
Համախառն շահույթ		4,681,891	1,413,584
Այլ եկամուտ	5	44,941	14,641
Իրացման ծախսեր	6	(324,277)	(293,857)
Վարչական ծախսեր	7	(1,379,628)	(774,024)
Այլ ծախսեր		(371,007)	(117,476)
Արժեզրկումից կուրուստներ	8	(26,597)	(345,372)
Շահույթ/(վնաս) գործառնություններից		2,625,323	(102,504)
Զուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)	9	413,099	(36,566)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը		3,038,422	(139,070)
Շահութահարկի գծով (ծախս)/փոխհատուցում	10	(309,819)	4,849
Տարվա շահույթ/(վնաս)		2,728,603	(134,221)

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Տնօրենների խորհրդի կողմից 2007թ. օգոստոսի 31-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Գագիկ Արզումանյան
 Գործադիր տնօրեն

 Տիգրան Խաչատրյան
 Ֆինանսական տնօրեն

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 9-ից 43-րդ էջերում ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով սրատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 2:

		2006թ.	2005թ.
	Ծնթգ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
			Վերահաշվարկվ.
Ակտիվներ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	11	9,428,955	4,834,421
Ներդրումային գույք	12	148,478	150,517
Ոչ նյութական ակտիվներ	13	46,742	34,061
Հանքարդյունաբերական գույք	14	664,357	-
Հետագոտման և գնահատման ակտիվներ	15	1,492,207	553,280
Այլ ներդրումներ	16	35,647	25,647
		11,816,386	5,597,926
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	17	2,669,420	2,795,852
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	18	1,837,718	4,146,583
Շահութահարկի գծով կանխավճարներ		176,808	61,274
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19	135,013	123,388
		4,818,959	7,127,097
Ընդամենը ակտիվներ		16,635,345	12,725,023
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
Կապիտալ և պահուստներ			
Բաժնետիրական կապիտալ	20	3,069,716	3,069,716
Վերագնահատման պահուստ		6,035,723	2,556,206
Կուտակված շահույթ		3,484,724	666,047
		12,590,163	6,291,969
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	21	914,421	324,648
Վարկեր և փոխառություններ	22	146,971	-
Հետաձգված եկամուտ	23	78,973	78,973
		1,140,365	403,621
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	22	1,652,735	1,593,826
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	24	1,252,082	4,435,607
		2,904,817	6,029,433
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		16,635,345	12,725,023

Համախմբված հաշվապահական հաշվեկշիռը պետք է ընթերցվի 9-ից 43-րդ էջերում ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 2:

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Զուտ շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	3,038,422	(139,070)
Ճշգրտում հետևյալ հոդվածների գծով.		
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	192,940	163,381
Ներդրումային գույքի մաշվածություն	2,039	-
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	1,258	1,258
(Շահույթ)/վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	(2,281)	5,395
Վնաս հիմնական միջոցների վերագնահատումից	268,986	-
Արժեզրկման գծով պահուստ	26,597	345,372
Զուտ շահույթ փոխարժեքային տարբերություններից	(768,985)	(77,656)
Տոկոսային ծախսեր	355,886	114,222
Գործառնական շահույթ նախքան փոփոխությունները շրջանառու կապիտալում	3,114,862	412,902
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների նվազում/(աճ)	1,321,723	(2,745,602)
Պաշարների նվազում/(աճ)	72,805	(1,027,171)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի (նվազում)/աճ	(2,406,354)	3,492,956
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնություններից նախքան տոկոսների և շահութահարկի վճարումը	2,103,036	133,085
Վճարված տոկոսներ	(357,620)	(107,352)
Վճարված շահութահարկ	(252,450)	(377,579)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր	1,492,966	(351,846)
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական միջոցների ձեռք բերում	(978,554)	(251,100)
Ներդրումներ հանքարդյունաբերական գույքում	(1,198,663)	(508,949)
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռք բերում	(13,939)	(32,800)
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	32,645	12,355
Այլ ներդրումների ձեռք բերում	(10,000)	-
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(օգտագործված) դրամական միջոցների հոսքեր	(2,168,511)	(780,494)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ		
Մուտքեր փոխառություններից	593,070	522,449
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	593,070	522,449
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ նվազում տարվա ընթացքում	(82,475)	(609,891)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	94,100	60,070
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	123,388	673,209
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ (ծնթգ. 19)	135,013	123,388

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 9-ից 43-րդ էջերում ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

«Արմենիան Զափրը Փրոզրան» ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
 2006թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Վերագնահատման պահուստ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2005թ.	3,069,716	2,635,304	721,170	6,426,190
Տարվա զուտ վնաս	-	-	(134,221)	(134,221)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի իրացում	-	(79,098)	79,098	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	3,069,716	2,556,206	666,047	6,291,969
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2006թ.	3,069,716	2,556,206	666,047	6,291,969
Տարվա զուտ շահույթ	-	-	2,728,603	2,728,603
Հիմնական միջոցների վերագնահատում, առանց 396,621 հազար դրամ հետաձգված հարկի	-	3,569,591	-	3,569,591
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի իրացում	-	(90,074)	90,074	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	3,069,716	6,035,723	3,484,724	12,590,163

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի 9-ից 43-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Անգլերեն լեզվով պատրաստված փաստաթղթի թարգմանություն: Տես՝ թարգմանության ծանուցում, էջ 2:

1 Նախապատմություն

(ա) Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Արմենիան Քափրը Փրոգրամ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և նրա դուստր ընկերությունը՝ «Թեդուտ» ՓԲԸ-ն (միասին՝ «Խումբ») իրենից ներկայացնում են փակ բաժնետիրական ընկերություն Հայաստանի Հանրապետության Քաղաքացիական օրենսդրության համաձայն: Ընկերությունը հիմնադրվել է 1997թ. օգոստոսին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն:

Խմբի իրավաբանական հասցեն է. Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Խանջյան 19:

Խմբի հիմնական գործունեությունը սև պղնձի արտադրությունն ու իրացումն է: Ի լրումն, Խումբը ներգրավված է հանքերի շահագործման և Հայաստանում հանքաարդյունաբերական գործունեության զարգացման գործում: Խմբի ողջ արտադրանքն իրացվում է Հայաստանի սահմաններից դուրս:

Խմբի հայտարարված կապիտալը կազմում է 40 միլիոն դրամ: 2006թ. և 2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն էին՝

- ՎԱԼԵՔՍ Ֆ.Ս. Իսթբլիշմենթ (հիմնադրված Լիխտենշտեյնում) - 80.7%
- Վալերի Մեջլումյան - 19.3%

Խումբը վերահսկվում է մեկ անհատի՝ պրն. Վալերի Մեջլումյանի կողմից, որն իրավասու է կառավարել Խմբի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Նա նաև մասնակցություններ ունի Խմբին չպատկանող այլ ընկերություններում: Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 28-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների գործունեության վրա: Հետևաբար Հայաստանի գործարար միջավայրում ծավալած գործունեությունը կապված է ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի ֆինանսական դրության և գործառնությունների վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջներին համապատասխան:

(բ) Պատրաստման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքի հիման վրա, բացառությամբ հիմնական միջոցների, որոնք ներկայացված են վերագնահատված արժեքով, և որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ներդրումների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով (ծանոթագրություն 3 գ):

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»): Դրամը հանդիսանում է Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը, ինչպես նաև պայմանական պարտավորությունների և ակտիվների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- Ծանոթագրություն 11 – հիմնական միջոցներ,
- Ծանոթագրություն 14 – հանքարդյունաբերական գույք,
- Ծանոթագրություն 15 – հետազոտման և գնահատման ակտիվներ,
- Ծանոթագրություն 16 – այլ ներդրումներ,
- Ծանոթագրություն 17 – պաշարներ,
- Ծանոթագրություն 18 – առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր – փոխհատուցելի ԱԱՀ,
- Ծանոթագրություն 27 – պայմանական դեպքեր:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ծանոթագրություն 3 (ա)-ից (մ) կետերում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 23-ում, Խումբը վերահաշվարկել է 2005թ-ին ստացած պետական շնորհի 2005թ. համեմատական տվյալները: Վերահաշվարկն ազդեցություն չունի Խմբի տարվա շահույթի կամ սեփական կապիտալի վրա:

Խումբն ընդունել է ՖՀՄՍ 6 «Հանքանյին ռեսուրսների հետազոտում և գնահատում» ստանդարտը 2006թ. հունվարի 1-ին: Ստանդարտի ընդունումն էական ազդեցություն չունի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ Ալավերդու հանքի գծով կապիտալացված ծախսումների վերահաշվարկման 2005թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված համեմատական ժամանակահատվածի համար, որի արդյունքում 509,726 հազար դրամ գումարով սկզբնական արժեքը, կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները հետազոտման և գնահատման ակտիվներից վերադասակարգվեցին հանքարդյունաբերական գույքի:

(ա) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր ընկերություններ

Դուստր ընկերությունները Խմբի կողմից վերահսկվող ընկերություններ են: Վերահսկումն առկա է այն դեպքում, երբ Խումբն իրավասու է որոշել ընկերության ֆինանսական և տնտեսական քաղաքականությունը՝ նրա գործունեությունից օգուտներ ստանալու նպատակով: Վերահսկողությունը գնահատելիս հաշվի են առնում այդ պահին գործող քվեարկելու իրավունք տվող հնարավոր ձայները: Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ վերահսկումը սկսելուն պես մինչև վերահսկման դադարեցումը:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս բացառվում են ներխմբային հաշվարկների մնացորդները, ինչպես նաև ներխմբային գործառնություններից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը: Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրման օբյեկտներից ստացված չիրացված շահույթը բացառվում է ներդրման դիմաց՝ ներդրման օբյեկտում Խմբի ունեցած մասնակցության չափով: Չիրացված վնասները բացառվում է նույն եղանակով ինչ որ չիրացված շահույթները, սակայն միայն այնքանով, որքանով բացակայում է արժեզրկման վկայությունը:

(բ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Խմբի ընկերությունների համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքների օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Իրական արժեքով ներկայացված, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի սեփական կապիտալի գործիքների վերափոխարկումից առաջացած տարբերություններից:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ոչ ածանցյալ գործիքները ներառում են ներդրումները սեփական կապիտալում և պարտքային արժեթղթերը, առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերը, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, վարկերը և փոխառությունները, առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերը:

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներն ի սկզբանե ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ ֆինանսական գործիքների համար, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով և որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները չեն ճանաչվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, գումարվում են գործարքի գծով ուղղակիորեն վերագրելի բոլոր ծախսերը, բացառությամբ ստորև ներկայացվածի: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքները չափվում են ստորև ներկայացված եղանակով:

Ֆինանսական գործիքը ճանաչվում է, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, եթե ֆինանսական ակտիվից ստացված դրամական միջոցների հոսքերի գծով Խմբի պայմանագրային իրավունքների ժամկետը լրացել է կամ եթե Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը փոխանցել է մեկ այլ կողմի՝ առանց պահպանելու ակտիվի հանդեպ վերահսկողությունը և ակտիվի գծով բոլոր հիմնական ռիսկերը և օգուտները: Ֆինանսական ակտիվի «կարգավորվող ձևի» ձեռք բերումները և վաճառքը հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ, այսինքն, այն օրվա դրությամբ, երբ Խումբը պարտավորվում է ձեռք բերել կամ վաճառել ակտիվը: Ֆինանսական պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրում սահմանված Խմբի պարտականությունների ժամկետը լրանում է կամ վերջիններս չեղյալ են հայտատարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում դրամական միջոցների մնացորդները և ցայահանջ ավանդները: Բանկային օվերդրաֆոնները, որոնք ենթակա են վճարման ըստ պահանջի և կազմում են Խմբի դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը, համարվում են դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների տարր՝ դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության նպատակների համար:

Ֆինանսական եկամուտի և ծախսերի հաշվառումը ներկայացված է ծանոթագրություն 3(դ)-ում:

Միջև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Եթե Խումբը մտադրված է և հնարավորություն ունի պարտքային արժեթղթերը պահել միջև մարման ժամկետի լրանալը, ապա վերջիններս դասակարգվում են որպես միջև մարման ժամկետը պահվող: Միջև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Խմբի ներդրումները սեփական կապիտալի արժեթղթերում և որոշ պարտքային արժեթղթեր դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Սկզբնական ճանաչումից հետո նրանք չափվում են իրական արժեքով և դրանց փոփոխությունները, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի միավորների գծով փոխարժեքային տարբերություններից շահույթի և վնասի, ճանաչվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Երբ ներդրումն ապաճանաչվում է, սեփական կապիտալում կուտակված շահույթը կամ վնասը վերադասակարգվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն:

Այլ

Այլ ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Ներդրումները սեփական կապիտալի արժեթղթերում, որոնք բորսայում գնանշված չեն և որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել այլ եղանակներով, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Պարունակվող ածանցյալ գործիքները առանձնացվում են հիմնական պայմանագրից և հաշվառվում են առանձին, եթե պարունակվող ածանցյալ գործիքի տնտեսական բնութագրերը և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն հիմնական պայմանագրի տնտեսական բնութագրերի և ռիսկերի հետ, առանձին գործիքը, որի պայմանները նման են պարունակվող ածանցյալ գործիքի պայմաններին, կբավարարեր ածանցյալ գործիքի սահմանմանը, իսկ բաղադրյալ գործիքը չի չափվում իրական արժեքով ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ածանցյալ գործիքներն ի սկզբանե ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ գործարքի գծով վերագրելի ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում: Սկզբնական ճանաչումից հետո ածանցյալ գործիքները չափվում են իրական արժեքով, և դրանց փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(դ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոսմերի թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազում:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները ներկայացված են վերագնահատված արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը: ՀՀ կառավարության կողմից որպես շնորհ տրված հողը ներկայացված է իրական արժեքով: Դեկավարությունը կանոնավոր կերպով վերագնահատում է հիմնական միջոցների արժեքները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ Խուճը կհոսեն այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու պես:

(iii) Վերագնահատում

Հիմնական միջոցների միավորի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատման հետևանքով առաջացած աճն անմիջականորեն վերագրվում է սեփական կապիտալին: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, այն ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Սակայն եթե այդ նվազումը հակադարձում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է սեփական կապիտալում: Վերագնահատված ակտիվի վաճառքի դեպքում այլ պահուստներում ներառված գումարը վերադասակարգվում է չբաշխված շահույթի: Հիմնական միջոցների վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը վերագնահատման հետևանքով առաջացած աճից փոխանցվում է չբաշխված շահույթի:

(iv) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման պատրաստ լինելու պահից: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների հետևյալն են.

• Շենքեր	50 տարի
• Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված միջոցներում	20 տարի
• Մեքենա-սարքավորումներ	2-10 տարի
• Տրանսպորտային միջոցներ	10 տարի
• Տնտեսական գույք	2-10 տարի

(v) Անավարտ շինարարություն

Անավարտ հիմնական միջոցներ են հանդիսանում կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցներ, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի ձեռք բերման արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և այլ ուղղակի ծախսումները: Անավարտ շինարարության գծով մաշվածության հաշվարկն սկսվում է համապատասխան ակտիվների կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

(գ) Ներդրումային գույք

(i) Ներդրումային գույք

Ներդրումային գույքը ներկայացված է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կիրառելով գծային մեթոդը ներդրումային գույքի առանձին միավորների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 50 տարի:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

(i) Ոչ նյութական ակտիվներ

Խմբի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

(ii) Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ նրանք ավելացնում են հիմնական միջոցների միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները:

(iii) Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ամորտիզացիայի հաշվարկը սկսվում է ակտիվը շահագործման հանձնելու պահից: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համեմատական ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

- Համակարգչային ծրագրեր 2 տարի
- Այլ ոչ նյութական ակտիվներ 3-10 տարի

(ը) Վարձակալված ակտիվներ

Այն վարձակալությունը, որի դեպքում Խմբին են փոխանցվում ակտիվի սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, հանդիսանում է ֆինանսական վարձակալություն: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական վարձակալությամբ ձեռք բերված ակտիվները չափվում են իրական արժեքից և նվազագույն վարձակալական վճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվը հաշվառվում է տվյալ ակտիվի հանդեպ կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Վարձակալության մյուս տեսակները հանդիսանում են գործառնական վարձակալություն, և այդ վարձակալության պայմաններով վարձակալված ակտիվները չեն ճանաչվում Խմբի հաշվապահական հաշվեկշռում:

(թ) Հետազոտման և գնահատման ակտիվներ

Հետազոտման և գնահատման ծախսումները վերաբերում են հանքերի պոտենցիալ պաշարների հետազոտման և գնահատման ժամանակ կրած ծախսումներին և ներառում են այնպիսի ծախսումներ, ինչպիսիք են հանքերի շահագործման իրավունքի ձեռք բերման ծախսումները, երկրաբանական և գեոֆիզիկական ծախսումները, հետազոտական հորատման ծախսումները, նմուշների փորձարկման ծախսումները, նպատակահարմարության ուսումնասիրությանը նախորդող ծախսումները, մոնիտաժման և արտադրական սարքավորումների գծով ծախսումները և հետազոտական աշխատանքների հետ կապված վերադիր ծախսերը: Հետաքրքրության յուրաքանչյուր տեղամասի հետազոտման և գնահատման ծախսումները կապիտալացվում են և արտացոլվում են հաջորդ ժամանակաշրջանում որպես ակտիվ՝ ստորև ներկայացված պայմաններից որևէ մեկին համապատասխանելու պայմանով.

- նման ծախսումների փոխահատուցումն ակնկալվում է հետաքրքրության տեղամասի հաջող մշակման և հետազոտման կամ, որպես այլընտրանքային տարբերակ, վերջինիս վաճառքի միջոցով, կամ
- հետաքրքրության տեղամասում իրականացվող հետազոտման և գնահատման աշխատանքները դեռ չեն հասել այնպիսի փուլի, որը թույլ է տալիս ըստ պատշաճի գնահատել տնտեսապես փոխահատուցելի պաշարների առկայությունը կամ հակառակը, ինչպես նաև տեղամասում պլանավորվում է շարունակել կամ ապագայում իրականացնել ակտիվ և գալի աշխատանքներ:

Հետազոտման և գնահատման ակտիվները դասակարգվում են նյութական և ոչ նյութական ակտիվների՝ ելնելով իրենց բնույթից: Հետազոտման և գնահատման ակտիվների վերը նշված դասակարգումը դադարում է, երբ ի հայտ է գալիս հանքի արտահանման տեխնիկական նպատակահարմարությունը և առևտրային կենսունակությունը: Այդ դեպքում հետազոտման և գնահատման ակտիվները վերադասակարգվում են հանքաարդյունաբերական գույքի:

Նախքան հանքերի շահագործման իրավունքի ձեռք բերումն իրականացվող գործունեությունը համարվում է նախահետազոտություն: Նախահետազոտության գծով ծախսումները ծախսագրվում են և ներառում են այնպիսի ծախսումներ, ինչպիսիք են ծրագրի սկզբնական տեխնիկական և տնտեսական գնահատման, հանքանյութի աշխարհագրական մոդելի սահմանման և գնահատման, հետազոտությանը նախորդող աշխատանքների հետ կապված վերադիր ծախսերը:

(ժ) Հանքաարդյունաբերական գույք

Հանքաարդյունաբերական գույքը ներկայացված է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը:

(i) Մաշվածություն

Հանքաարդյունաբերական գույքի գծով մաշվածությունը հաշվառվում է, կիրառելով արդյունքի միավորի մեթոդը, հիմք ընդունելով տնտեսապես փոխահատուցելի գնահատված պաշարները, որոնց վերաբերում են կամ որոնց դուրս են գրվել գույքի չօգտագործման դեպքում:

(Ի) Պաշարներ

Պաշարները, ներառյալ անավարտ արտադրանքը, ներկայացված են սկզբնական արժեքի և իրացման զուտ արժեքի նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հիմնված է միջին կշռված արժեքի վրա և ներառում է պաշարների ձեռք բերման ու պաշարները ներկա գտնվելու վայր և ներկա վիճակի բերելու հետ կապված ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված պաշարների և անավարտ արտադրանքի սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսերի համապատասխան մասը՝ ելնելով սովորական արտադրական հզորությունից: Իրացման զուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատվող գինն է՝ հանած ավարտի հասցման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

(I) Արժեզրկում

(i) Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, եթե անկողմնակալ վկայությունը ցույց է տալիս, որ մեկ կամ ավելի իրադարձություններ բացասական ազդեցություն են ունեցել այդ ակտիվի՝ դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը հաշվարկվում է՝ ելնելով իրական արժեքից:

Առանձին-առանձին էական հանդիսացող ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկման ստուգումն իրականացվում է առանձին: Մնացած ֆինանսական ակտիվները ներառվում են վարկային ռիսկի համանման բնութագիր ունեցող գործիքների խմբում և ենթարկվում են խմբային գնահատման:

Արժեզրկումից բոլոր կորուստները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով կուտակված վնասը, որը նախկինում ճանաչվել է սեփական կապիտալում, վերադասակարգվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն:

Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է այն դեպքում, երբ հակադարձումը կարելի է օբյեկտիվորեն վերագրել արժեզրման կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը: Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտքային արժեթղթեր հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների համար հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Սեփական կապիտալի արժեթղթեր հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների համար հակադարձումը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում են ակտիվների փոխհատուցվող գումարները: Գուդվիլի և ոչ նյութական ակտիվների համար, որոնք ունեն ծառայություն անորոշ ժամկետ կամ դեռ մատչելի չեն օգտագործման համար, փոխհատուցվող գումարը որոշվում է

յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Հետագոտման և գնահատման ակտիվների համար ստորև ներկայացված փաստերը և հանգամանքները վկայում են վերջիններիս արժեզրկման ուսումնասիրության մասին.

- այն ժամանակահատվածը, որի ընթացքում կազմակերպությունը իրավունք ունի շահագործել առանձին տեղամասը, լրացել է հաշվետու ժամակաշարջանի ընթացքում կամ կլրանա մոտ ապագայում՝ առանց երկարաձգման ակնկալիքի,
- առանձին տեղամասում հանքանյութի հետագա հետագոտման և գնահատման հետ կապված էական ծախսումները բյուջեով նախատեսված և պլանավորված չեն,
- առանձին տեղամասում հանքանյութի հետագոտումը և գնահատումը չի հանգեցրել կոմերցիոն տեսանկյունից կենսունակ քանակությամբ հանքային ռեսուրսների հայտնաբերմանը, և կազմակերպությունը որոշել է դադարեցնել այս գործունեությունն առանձին տեղամասում, ինչպես նաև
- առկա է բավարար տեղեկատվություն առ այն, որ հետագոտման և գնահատման ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի ամբողջական փոխհատուցումը հաջող մշակման կամ վաճառքի միջոցով քիչ հավանական է, չնայած այն փաստի, որ մշակման աշխատանքներն առանձին տեղամասում հավանական է, որ կշարունակվեն:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Դրամաստեղծ միավորը ակտիվների փոքրագույն որոշելի խումբն է, որը առաջացնում է դրամական միջոցների ներհոսքեր, որոնք մեծապես անկախ են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստը, այդ միավորի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը նվազեցնելու նպատակով, բաշխվում է նախ դրամաստեղծ միավորին բաշխված գուդվիլին, այնուհետև՝ դրամաստեղծ միավորի (միավորների խմբի) այլ ակտիվներին՝ համամասնական հիմունքով:

Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին բնորոշ ռիսկերը:

Գուդվիլի գծով արժեզրկումից կորուստները չեն հակադարձվում: Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ բացահայտելու, թե առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի արժեզրկումից կորուստը հնարավոր է, որ այլևս գոյություն չունի կամ նվազել է: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(խ) Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին

Խումբը հատկացումներ է կատարում Հայաստանի պետական կենսաթոշակային հիմնադրամին իր աշխատակիցների համար: Այդ հատկացումները ծախսագրվում են կատարվելու ժամանակաշրջանում:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է հաշվապահական հաշվեկշռում, երբ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչ հարկումը կիրառելի այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ներկա շուկայական գնահատականը և պարտականությանը բնորոշ ռիսկերը:

(կ) Հասույթ

(i) Վաճառված ապրանքներ

Հասույթը ճանաչվում է, երբ գնորդին է փոխանցվում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և փոխհատուցումների էական մասը, հատուցման ստացումը հավանական է, հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի հետ կապված ծախսերը ու ապրանքների հնարավոր վերադարձը, և չի դիտվում ապրանքների հետ կապված կառավարման շարունակական մասնակցություն: Սեփականության հետ կապված ռիսկերի և փոխհատուցումների փոխանցումը տեղի է ունենում, երբ արտադրանքը բեռնվում է համապատասխան բեռնարկերում Խմբի պահեստում:

Խմբի պղնձի վաճառքի պայմանագրերը սովորաբար նախատեսում են պայմանական վճարումներ, ինչպես նշված է անհատական վաճառքի պայմանագրերում՝ հիմք ընդունելով մնուշների հետագոտության նախնական արդյունքները և մետաղի պատմական արժեքն զմեռը: Վերջնահաշվարկը կատարվում է՝ ելնելով մետաղի շուկայական գներից՝ միջինացված արժեքն զմեռն որոշակի ապագա ժամանակահատվածի համար: Որպես կանոն, պղնձի համար գնանշման ապագա ժամանակաշրջանը կազմում է մինչև երկու ամիս՝ գնորդին ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և փոխհատուցումները փոխանցելուց հետո:

Խմբի՝ պայմանականորեն գնանշված վաճառքի պայմանագրերը ներառում են պարունակվող ածանցյալ գործիքներ, որոնք, ապրանքի վաճառքին առնչություն չունենալու պատճառով, պետք է առանձնացվեն հիմնական պայմանագրից՝ հաշվապահական հաշվառման նպատակներով: Պարունակվող ֆինանսական գործիքը, որն իրենից ներկայացնում է ապագա գնի վրա հիմնված վերջնական հաշվարկային գինը, հաշվապահական հաշվեկշռում գրանցվում է որպես դեբիտորական պարտք կամ ստացված կանխավճար և յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանում վերագնահատվում է (իրական արժեք) հասույթի միջոցով՝ հաշվի առնելով ապրանքի ֆորվարդային կորը մինչև վերջնահաշվարկի ամսաթիվը:

(ii) Ծառայություններ

Մատուցված ծառայություններից ստացված հասույթը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործարքի ավարտման աստիճանի չափով: Գործարքի ավարտման աստիճանը գնահատվում է՝ ելնելով կատարված աշխատանքի ուսումնասիրության արդյունքներից:

(iii) Պետական շնորհներ

Պետական շնորհներն ի սկզբանե ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ, երբ առկա է հիմնավորված երաշխիք, որ դրանք կստացվեն և Խումբը կկատարի դրանց հետ կապված պայմանները: Շնորհները, որոնք փոխհատուցում են Խմբի ծախսերը, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պարբերաբար այն նույն ժամանակաշրջաններում, որոնց ընթացքում ճանաչվել են համապատասխան ծախսերը: Շնորհները, որոնք փոխհատուցում են ակտիվի սկզբնական արժեքը, պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

(h) Վաճառքի ինքնարժեք

Վաճառքի ինքնարժեքը ներառում է ձեռք բերումների ինքնարժեքը, փոխարկման ծախսումները և պաշարները ներկա գտնվելու վայր և ներկա վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումները:

(ձ) Այլ ծախսեր

(i) Վարձակալության գծով վճարներ

Գործառնական վարձակալության գծով կատարված վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

Վարձակալության գծով ստացված խրախուսիչ գումարները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով կատարած ընդհանուր վճարների բաղկացուցիչ մաս վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով կատարած նվազագույն վճարները բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չվճարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը բաշխվում է վարձակալության գործողության ժամկետի յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանին, ինչը թույլ է տալիս ապահովել հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք պարտավորության մնացորդի գծով: Պայմանական վարձակալական վճարները հաշվառվում են՝ վերանայելով նվազագույն վարձակալական վճարները վարձակալության գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, երբ հաստատվել է վարձակալության գծով ճշգրտումը:

(դ) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրումներից ստացվելիք եկամուտը, շահաբաժիններից ստացվելիք եկամուտը, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից ստացված օգուտը, իրական արժեքով չափվող ներդրումների, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իրական արժեքի փոփոխությունները և փոխարժեքային տարբերություններից ստացված օգուտը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է հաշվեգրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահաբաժիններից ստացված եկամուտը ճանաչվում է այն պահին, երբ հաստատվում է վճարումը ստանալու Խմբի իրավունքը:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսերը, պահուստների գծով գեղջի վերականգնումը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած վնասը, իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իրական արժեքի փոփոխությունները և ֆինանսական ակտիվների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները: Փոխառության գծով բոլոր

ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ որակավորված ակտիվներին վերաբերող փոխառության ծախսումների, որոնք ճանաչվում են որպես տվյալ ակտիվների սկզբնական արժեքի մի մաս:

(Ճ) Շահութահարկի գծով ծախս

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված տարրերին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների վրա: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար. գուղվիլի սկզբնական ճանաչում, ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում և որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող տարբերությունների համար այնքանով, որքանով հավանական է, որ դրանք չեն հակադարձվի մոտ ապագայում: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների հանդեպ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

(Վ) Դեռևս չընդունված նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, այդ ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածներն ազդեցություն կունենան Խմբի գործունեության վրա: Խումբը մտադիր է ընդունել այդ ստանդարտները և դրանց փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- ՖՀՄՍ 7 «*Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտում*», որը գործում է 2007թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ստանդարտը պահանջում է Խմբի ֆինանսական գործիքների ավելի խորը և ընդլայնված բացահայտում: Նոր ստանդարտը ազդեցություն չի ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:

- ՀՀՍՍ 1 «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում - Կապիտալին վերաբերող բացահայտումներ» ստանդարտի փոփոխություն, որը գործում է 2007թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ստանդարտը պահանջում է Խմբի կապիտալի ավելի խորը և ընդլայնված բացահայտում: Նոր ստանդարտը ազդեցություն չի ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ գործունեության վրա:
- ՀՀՍՍ 23 «Փոխառության ծախսումներ» ստանդարտը վերացնում է որակավորված ակտիվների ձեռք բերմանը, շինարարությանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումների անմիջապես ծախսագրման հնարավորությունը: ՀՀՍՍ 23 պարտադիր է դառնում 2009թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

4 Հասույթ

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հասույթ ապրանքների իրացումից	30,876,990	22,380,380
Հասույթ ծառայությունների մատուցումից	84,133	112,234
Այլ հասույթ	126,544	12,993
	<u>31,087,667</u>	<u>22,505,607</u>

2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունն ուներ 4,470,867 հազար դրամ գումարով պայմանականորեն գնանաշված իրացում, որը բաղկացած էր 1,421 չոր մետրիկ տոննա սև պղնձից, որի իրական արժեքը կազմում էր մոտավորապես 4,314,214 հազար դրամ՝ ներառյալ պարունակվող ածանցյալ գործիքը:

Սև պղնձին վերաբերող պարունակվող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքը հաշվարկվել է՝ օգտագործելով մետաղների շուկայում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված ֆորվարդային գները:

5 Այլ եկամուտ

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Եկամուտ գործառնական վարձակալությունից	18,266	18,605
Շահույթ/(վնաս) հիմնական միջոցների օտարումից	2,281	(5,395)
Այլ եկամուտ	24,394	1,431
	<u>44,941</u>	<u>14,641</u>

6 Իրացման ծախսեր

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Փոխադրման ծախսեր	282,042	260,182
Մաքսային տուրքեր ապրանքների գծով	14,891	6,167
Շուկայավարման և գովազդի ծախսեր	10,574	-
Այլ իրացման ծախսեր	16,770	27,508
	<u>324,277</u>	<u>293,857</u>

7 Վարչական ծախսեր

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	361,204	122,487
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	347,696	298,237
Պահպանման ծախսեր	98,016	51,531
Բանկային ծառայությունների վճարներ	97,605	20,862
Մաշվածություն	62,677	50,090
Կոմունալ և հաղորդակցության ծախսեր	55,470	35,235
Տույժեր և տուգանքներ	36,876	2,355
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	31,227	29,779
Աուդիտի և խորհրդատվական ծառայությունների վարձավճարներ	28,527	7,874
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	1,258	1,258
Այլ	259,072	154,316
	<u>1,379,628</u>	<u>774,024</u>

2006թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 874 (2005թ-ին՝ 729): 2006թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում աշխատակազմի գծով ընդհանուր ծախսերը (արտադրամասեր և վարչական բաժին) կազմում էին 1,074,797 հազար դրամ (2005թ-ին՝ 847,406 հազար դրամ): Աշխատավարձի գծով ծախսերը ներառում են 43,762 հազար դրամ գումարով պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները (2005թ-ին՝ 33,215 հազար դրամ):

8 Արժեզրկումից կորսուտներ

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Հանքարդյունաբերական գույքի արժեզրկման հակադրաձում (ծանոթագրություն 14)	(404,621)	-
Հիմնական միջոցների արժեզրկման հակադրաձում (ծանոթագրություն 11)	(203,066)	-
Ստացվելիք ԱԱՀ (ծանոթագրություն 18)	544,426	-
Պաշարներ (ծանոթագրություն 17)	89,858	345,372
	<u>26,597</u>	<u>345,372</u>

9 Չուտ ֆինանսական (եկամուտ)/ծախսեր

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Տոկոսային ծախս	355,886	114,222
Չուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(768,985)	(77,656)
	<u>(413,099)</u>	<u>36,566</u>

10 Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)

Մինչև 2008 ֆինանսական տարվա վերջը Ընկերությունը պարտավոր է շահութահարկը վճարել հարկային օրենսդրությամբ սահմանված դրույքի 50%-ի չափով: 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հարկի օրենսդրությամբ սահմանված դրույքը կազմում էր 20% (2005թ-ին՝ 20%):

	<u>2006թ. հազ. դրամ</u>	<u>2005թ. հազ. դրամ</u>
<i>Ընթացիկ հարկային ծախս</i>		
Ընթացիկ տարի	119,570	167,529
Նախորդ ժամանակաշրջանի ճշգրտում	(2,903)	4,010
	<u>116,667</u>	<u>171,539</u>
<i>Հետաձգված հարկային ծախս</i>		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	193,152	(176,388)
	<u>309,819</u>	<u>(4,849)</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	<u>2006թ. հազ. դրամ</u>	%	<u>2005թ. հազ. դրամ</u>	%
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը	<u>3,038,422</u>		<u>(139,070)</u>	
Ակնկալվող հարկային ծախսը՝ հաշվարկված կիրառելի հարկային դրույքով	303,842	10.0	(13,907)	10.0
Չնվազեցվող/չհարկվող հոդվածներ	8,880	0.3	5,048	(3.6)
Նախորդ ժամանակաշրջանի ճշգրտում	(2,903)	(0.1)	4,010	(2.9)
	<u>309,819</u>	<u>10.2</u>	<u>(4,849)</u>	<u>3.5</u>

11 Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր (Վերահաշվ.)	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալվ. միջոցներում	Մեքենա- սարքավ.	Տրանսպ. միջոցներ	Տնտեսակ. գույք	Շահագործում. մեջ չգտնվող հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարութ.	Ընդամենը
Մկրբնական արժեք/Վերագնահատվ. արժեք								
Առ 1 հունվարի 2005թ.	2,502,594	70,216	1,645,591	40,883	133,324	1,063,441	-	5,456,049
Ավելացումներ	70,083	-	30,091	9,596	4,693	206,720	-	321,183
Օտարումներ	-	-	(15,409)	-	(38)	(6,167)	-	(21,614)
Վերադասակարգումներ	(102,347)	-	119,775	33,856	25,841	(220,622)	-	(143,497)
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	2,470,330	70,216	1,780,048	84,335	163,820	1,043,372	-	5,612,121
Ավելացումներ	146,138	998	256,616	92,056	11,253	277,011	169,707	953,779
Օտարումներ	(2,223)	-	(28,611)	(2,110)	(2,979)	(3,645)	-	(39,568)
Վերագնահատում	924,269	-	1,382,483	278,931	10,929	365,779	-	2,962,391
Վերադասակարգումներ	(15,578)	-	151,195	2,204	(36,264)	(138,114)	-	(36,557)
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	3,522,936	71,214	3,541,731	455,416	146,759	1,544,403	169,707	9,452,166
Մաշվածություն և արժեզրկումից կորուստներ								
Առ 1 հունվարի 2005թ.	150,027	16,164	162,418	9,023	60,931	221,490	-	620,053
Տարվա ծախս	40,233	3,511	92,131	5,357	22,149	-	-	163,381
Օտարումներ	-	-	(3,753)	-	(28)	(83)	-	(3,864)
Վերադասակարգումներ	(1,892)	-	(2,316)	(580)	9,349	(6,431)	-	(1,870)
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	188,368	19,675	248,480	13,800	92,401	214,976	-	777,700
Տարվա ծախս	37,323	3,536	115,303	12,402	24,376	-	-	192,940
Արժեզրկումից կորուստներ – վերականգնում	-	-	-	-	-	(203,066)	-	(203,066)
Օտարումներ	(219)	-	(5,079)	(822)	(2,432)	(652)	-	(9,204)
Վերագնահատում	(207,945)	-	(373,215)	(25,318)	(97,248)	(31,109)	-	(734,835)
Վերադասակարգումներ	(17,527)	-	14,511	(62)	(17,097)	19,851	-	(324)
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	-	23,211	-	-	-	-	-	23,211
Չուտ հաշվեկշռային արժեք								
Առ 1 հունվարի 2005թ.	2,352,567	54,052	1,483,173	31,860	72,393	841,951	-	4,835,996
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	2,281,962	50,541	1,531,568	70,535	71,419	828,396	-	4,834,421
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	3,522,936	48,003	3,541,731	455,416	146,759	1,544,403	169,707	9,428,955
Չուտ հաշվեկշռային արժեք, եթե վերագնահատում չիրականացվեր								
Առ 1 հունվարի 2005թ.	682,664	54,052	550,381	57,845	24,292	790,806	-	2,160,040
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	689,446	50,541	613,046	65,631	37,899	821,652	-	2,278,215
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	759,668	48,003	1,029,847	182,395	38,494	1,026,056	169,707	3,254,170

Հիմնական միջոցների վերագնահատումն իրականացվել է 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ լիցենզավորված գնահատող՝ «Արթին Էնթրփրայզ» ՓԲԸ-ի կողմից: Շարժական հիմնական միջոցները և հողը վերագնահատվել են շուկայական արժեքների հիման վրա, ոչ շարժական հիմնական միջոցները գնահատվել են փոխարինման ամորտիզացված արժեքով:

Այս մեթոդը դիտարկում է հիմնական միջոցների վերարտադրման կամ փոխարինման ծախսերը՝ հաշվի առնելով ֆիզիկական, ֆունկցիոնալ կամ տնտեսական մաշվածության և հնության գծով ճշգրտումը:

Փոխարինման ամորտիզացված արժեքը գնահատվել է նմանատիպ հիմնական միջոցների ներքին աղբյուրներից և Հայաստանի ու միջազգային համապատասխան շուկաներում կատարած վերծրություններից ստացված տվյալների հիման վրա: Շուկայի վերաբերյալ տարբեր տվյալները ստացվել են հրապարակված տեղեկատվությունից, կատալոգներից, վիճակագրական տվյալներից, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության և արտերկրի տվյալ ոլորտի մասնագետներից և հիմնական միջոցների մատակարարներից:

Բացի փոխարինման ամորտիզացված արժեքի որոշման, իրականացվել է նաև դրամական միջոցների հոսքերի վերլուծություն՝ այս արժեքների հիմնավորվածությունը գնահատելու նպատակով:

Վերագնահատման արդյունքում հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը ավելացավ 3,697,226 հազար դրամով: Սեփական կապիտալում ճանաչվեց 3,569,591 հազար դրամ գումարով վերագնահատման գուտ աճ (առանց 396,621 հազար դրամ գումարով հետաձգված հարկի ազդեցության), իսկ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվեց 268,986 հազար դրամ գումարով վերագնահատման նվազում:

Բոլոր ոչ շարժական հիմնական միջոցները գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց: Բոլոր շարժական հիմնական միջոցները, որոնց արժեքը գերազանցում է 10,000 եվրոյին համարժեք դրամը, գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 22):

Վերադասակարգում ներդրումային գույքի

2005թ. ընթացքում 141,627 հազար դրամ գուտ հաշվեկշռային արժեքով շենքերը վերադասակարգվեցին ներդրումային գույքի (ծանոթագրություն 12):

12 Ներդրումային գույք

	Վերահաշվարկված հազ. դրամ
Սկզբնական արժեք	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	-
Ավելացումներ	8,890
Վերադասակարգումներ	143,497
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	152,387
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	152,387
Մաշվածություն	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	-
Վերադասակարգումներ	1,870
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	1,870
Տարվա ծախս	2,039
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	3,909
Չուտ հաշվեկշռային արժեք	
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	150,517
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	148,478

Ներդրումային գույքն իրենից ներկայացնում է հիմնական միջոցներից վերադասակարգված շենքեր: Որպես ներդրումային գույք վարձակալության հանձնած բոլոր շենքերը ձեռք են բերվել 2004թ-ին: Ձեռք բերման ամսաթվից հետո շենքերի իրական արժեքներում զգալի փոփոխություններ չեն կատարվել: Այդ իսկ պատճառով ներդրումային գույքի իրական արժեքն էականորեն չի տարբերվում սկզբնական արժեքից:

13 Ոչ նյութական ակտիվներ

	հազ. դրամ
<i>Մկզբնական արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	3,777
Ավելացումներ	32,800
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	36,577
Ավելացումներ	13,939
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	50,516
<i>Ամորտիզացիա</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	1,258
Տարվա ծախս	1,258
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	2,516
Տարվա ծախս	1,258
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	3,774
<i>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	2,519
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	34,061
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	46,742

14 Հանքաարդյունաբերական գույք

	հազ. դրամ
<i>Մկզբնական արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	482,295
Ավելացումներ	27,431
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	509,726
Ավելացումներ	259,736
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	769,462
<i>Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկումից կորուստներ</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	482,295
Արժեզրկումից կորուստներ	27,431
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	509,726
Արժեզրկումից կորուստների հակադարձում	(404,621)
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	105,105
<i>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	664,357

2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հանքաարդյունաբերական գույքը վերաբերում էր Ալավերդու հանքին: Աշխարհի մասշտաբով պղնձի գների աճի պատճառով 2006թ-ին Ալավերդու հանքի շահագործումը դարձավ տնտեսապես նպատակահարմար, և 2007թ. փետրվարին վերսկսվեց հանածոների արտահանումը հանքից: Արդյունքում նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները հակադարձվեցին:

15 Հետազոտման և գնահատման ակտիվներ

	հազ. դրամ
<i>Մկզբնական արժեք</i>	
Առ 1 հունվարի 2005թ.	44,331
Ավելացումներ	508,949
Առ 31 դեկտեմբերի 2005թ.	553,280
Ավելացումներ	938,927
Առ 31 դեկտեմբերի 2006թ.	1,492,207

2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետազոտման և գնահատման ակտիվները իրենցինքն ներկայացնում են Հայաստանի հյուսիսում գտնվող Թեղուտի հանքի գծով կատարած ծախսումները: Իր մեծությամբ Թեղուտի հանքը հանդիսանում է պղնձի և մոլիբդենի Հայաստանի երկրորդ հանքը:

Հանքանյութի պաշարների քանակությունները գնահատելիս առկա են մի շարք անորոշություններ՝ ներառյալ Խմբի վերահսկողության ներքո չգտնվող բազմաթիվ գործոններ: Հանքանյութի պաշարների գնահատումները հիմնված են հորանցքների և այլ հանքանցքների հանքանյութի նմուշներում բաղկացուցչի պարունակության ինժեներական գնահատումների վրա: Ի լրումն, որոշակի մետաղի շուկայական արժեքի նվազումը կարող է հանգեցնել նրան, որ միներալիզացիայի ցածր աստիճան ունեցող հանքանյութի որոշ պաշարներ կարող են դիտվել տնտեսապես ոչ նպատակահարմար հանքի հետագա օգտագործման համար: Ավելին, գործունեության իրականացման և բնօգտագործման թույլտվությունների առկայությունը, գործառնական և կապիտալ ծախսերի փոփոխությունները և այլ գործոնները կարող են էական և ոչ բարենպաստ ազդեցություն ունենալ Խմբի հանքանյութի պաշարների գնահատումների վրա: Խումբը հանքանյութի պաշարների իր գնահատումներն օգտագործում է ակտիվների արժեզրկումը գնահատելիս:

16 Այլ ներդրումներ

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Վաճառքի համար մատչելի		
<i>Սեփական կապիտալի գործիքներ - չգնանշված</i>		
«Մանես» ԲԲԸ	38,555	38,555
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	26,269	26,269
«Գուգարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ	10,000	-
«Վալլեքս Այ Թի» ՓԲԸ	5	5
	<u>74,829</u>	<u>64,829</u>
Արժեզրկման գծով պահուստ	<u>(39,182)</u>	<u>(39,182)</u>
	<u>35,647</u>	<u>25,647</u>

Սեփական կապիտալի չգնանշված ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի ներդրումներն իրենցից ներկայացնում են սեփական կապիտալի չգնանշված արժեթղթեր: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա չի գործում, և վերջերս չեն իրականացվել այնպիսի գործարքներ, որոնք կտրամադրեին վկայություններ վերջիններիս իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի կիրառման արդյունքում ի հայտ են գալիս բազմաթիվ իրական արժեքներ՝ պայմանավորված դրամական միջոցների ապագա հոսքերի անորոշությամբ:

Անվանումը	Գրանցման վայրը	Հիմնական գործունեություն	Վերահսկվող %		2006թ.	2005թ.
			2006թ.	2005թ.	Հաշվեկշռ. արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռ. արժեք հազ. դրամ
«Մանես» ԲԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Չուլում	16	16	-	-
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Լեռնամետալուրգ. տեխնոլոգիաների մշակում	15	15	26,269	26,269
«Գուգարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Հիմ. միջոցների վարձակալությամբ տրամադրում	100	-	10,000	-
«Վալլեքս Այ Թի» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Համակարգիչների վաճառք	1	1	5	5

«Գուգարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ-ում կատարած ներդրումը չի հաշվառվել բաժնեմասնակցության ձևով բերման մեթոդով, քանի որ դա էական ազդեցություն չէր ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

17 Պաշարներ

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Հումք	2,605,807	2,574,346
Պատրաստի արտադրանք	344,309	470,259
Անավարտ արտադրություն	118,394	69,288
Այլ պաշարներ	36,140	27,331
	<u>3,104,650</u>	<u>3,141,224</u>
Պահուստ հնացած/դանդաղ շարժ ունեցող պաշարների գծով	(435,230)	(345,372)
	<u><u>2,669,420</u></u>	<u><u>2,795,852</u></u>

Հումքը, անավարտ արտադրությունը և պատրաստի արտադրանքը ներակայացված են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Ողջ հումքը (պղնձի խտանյութը և պղնձի ջարդոնը) և պատրաստի արտադրանքը (սև պղինձը) գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 22):

17 Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վերականգնման ենթակա ԱԱՀ	1,507,636	1,979,750
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	607,042	1,183,029
Կանխավճարներ	249,137	950,794
Այլ դեբիտորական պարտքեր	18,329	33,010
	<u>2,382,144</u>	<u>4,146,583</u>
Արժեզրկման պահուստ վերականգնման ենթակա ԱԱՀ-ի գծով	(544,426)	-
	<u><u>1,837,718</u></u>	<u><u>4,146,583</u></u>

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժի վերլուծություն

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Տարեակգրի դրությամբ	-	-
Պահուստների գուտ աճ	544,426	-
Տարեվերջի դրությամբ	<u><u>544,426</u></u>	<u><u>-</u></u>

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի 82%-ը ենթակա է վճարման մեկ հաճախորդի կողմից (2005թ-ին՝ 80%):

19 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	2,406	12,256
Ընթացիկ հաշիվ	132,607	111,132
	135,013	123,388

2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ եկամտային հաշվում առկա 1,847 հազար դրամ գումարով (2005թ-ին՝ 25 հազար դրամ) և ծախսային հաշվում առկա 5 հազար դրամ գումարով (2005թ-ին՝ 6 հազար դրամ) դրամային ակտիվները և սպազայում այս հաշիվներում տեղաբաշխման ենթակա բոլոր դրամային ակտիվները գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 22):

20 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 40,000,000 (2005թ-ին՝ 40,000,000) սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը մեկ հազար դրամ արժեքով: 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված և ամբողջովին վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած էր 3,069,716 (2005թ-ին՝ 3,069,716) սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 1,000 դրամ արժեքով:

Թողարկված բոլոր սովորական բաժնետոմսերը բաժնետերերի կողմից գրավադրված են բանկից ստացված վարկերի դիմաց (ծանոթագրություն 22):

Շահաբաժիններ

2006թ. և 2005թ. շահաբաժիններ չեն հայտարարվել և չեն վճարվել: 2006թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո շահաբաժիններ չեն առաջարկվել:

21 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

(ա) Ծանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները կիրառելի են հետևյալ հոդվածների հանդեպ.

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ	
	2006թ.	2005թ.	2006թ.	2005թ.	2006թ.	2005թ.
Հիմնական միջոցներ	-	-	853,620	417,671	853,620	417,671
Հետաձգված հանքարդյունաբեր. ծախսեր	(6,138)	-	-	45,222	(6,138)	45,222
Պաշարներ	(8,986)	(60,547)	-	-	(8,986)	(60,547)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	(41,086)	-	-	78,224	(41,086)	78,224
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	(155,922)	117,011	-	117,011	(155,922)
	<u>(56,210)</u>	<u>(216,469)</u>	<u>970,631</u>	<u>541,117</u>	<u>914,421</u>	<u>324,648</u>

(բ) Զուտ ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2005թ.	Ծանաչված ֆին. արդյունքների մասին հաշվետվություն.	Ծանաչված սեփական կապիտալում	31 դեկտեմբերի 2006թ.
Հիմնական միջոցներ	417,671	39,328	396,621	853,620
Հետաձգված հանքարդյունաբերական ծախսեր	45,222	(51,360)	-	(6,138)
Պաշարներ	(60,547)	51,561	-	(8,986)
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	78,224	(119,310)	-	(41,086)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(155,922)	272,933	-	117,011
	<u>324,648</u>	<u>193,152</u>	<u>396,621</u>	<u>914,421</u>

22 Վարկեր և փոխառություններ

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ոչ ընթացիկ պարտավարություններ		
Վարկ այլ կապակցված կողմերից	146,971	-
	<u>146,971</u>	<u>-</u>
Ընթացիկ պարտավարություններ		
Գրավով ապահովված վարկեր բանկից (4,500 հազար ԱՄՆ դոլար (2005թ-ին՝ 3,500 ԱՄՆ դոլար))	1,636,311	1,575,665
Չամորտիզացված տոկոսներ	16,424	18,161
	<u>1,652,735</u>	<u>1,593,826</u>

Բանկից ստացված վարկերի հանդեպ կիրառվում է տարեկան 11.9% արդյունավետ տոկոսադրույք (2005թ-ին՝ տարեկան 10.3% տոկոսադրույք): Բանկից ստացված վարկերի հանդեպ կիրառվում է LIBOR-ի հետ կապակցված լողացող տոկոսադրույք: Վարկի յուրաքանչյուր մասնաբաժնից վերցված յուրաքանչյուր գումար ենթակա է վերադարձման երեք ամիս հետո:

Բանկից ստացված վարկերի դիմաց Ընկերությունը գրավադրել է՝

- բոլոր ոչ շարժական հիմնական միջոցները,
- բոլոր շարժական հիմնական միջոցները, որոնց արժեքը գերազանցում է 10,000 եվրոյին համարժեք դրամը,
- շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքները, ներառյալ պղնձի խտանյութը, պղնձի ջարդոնը և պատրաստի արտադրանքը (սև պղինձը),
- եկամտային հաշիվը՝ եկամտային (էսքրո) հաշվում առկա և ապագայում մուտքագրվելիք բոլոր դրամային ակտիվները,
- ծախսային հաշիվը՝ ծախսային (էսքրո) հաշվում առկա և ապագայում մուտքագրվելիք բոլոր դրամային ակտիվները,
- բաժնետոմսեր - 3,069,716 բաժնետոմսեր,
- ապահովագրման պայմանագրերով նախատեսված բոլոր իրավունքները, շահերն ու օգուտները (ներառյալ ապահովագրության փոխհատուցման իրավունքը) և
- վաճառքի պայմանագրերով նախատեսված բոլոր իրավունքները, շահերն ու օգուտները:

23 Հետաձգված եկամուտ

ՀՀ Հողի օրենսգրքում տեղի ունեցած փոփոխությունների արդյունքում Ընկերությանը 2005թ-ին շնորհվել է պետական շնորհ: Շնորհված հողատարածքի 78,973 հազար դրամ գումարով իրական արժեքը, որը ճանաչվել էր որպես հետաձգված եկամուտ, ամորտիզացվում է շնորհված հողատարածքի վրա տեղակայված շենքերի և շինությունների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

24 Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

	2006թ. հազ. դրամ	2005թ. հազ. դրամ
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	884,922	3,126,968
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	174,399	350,235
Վճարման ենթակա այլ հարկեր	102,887	22,448
Ստացված կանխավճարներ	89,874	935,956
	1,252,082	4,435,607

25 Ֆինանսական գործիքներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է վարկային, տոկոսադրույքի և արտարժույթի ռիսկերին: Ընկերությանը չի հեջավորում այս ռիսկերին իր ենթարկվածությունը:

(ա) Վարկային ռիսկ

Խումբը գրավ չի պահանջում ֆինանսական ակտիվների գծով: Վարկունակության գնահատումներն իրականացվում են բոլոր այն հաճախորդների համար, որոնք պահանջում են որոշակի գումարից բարձր վճարներ, բացառությամբ կապակցված կողմերի:

Վարկային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը ներկայացված է հաշվապահական հաշվեկշռում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքով:

(բ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխությունները ազդեցություն են ունենում հիմնականում վարկերի եւ փոխառությունների վրա՝ փոխելով վերջիններիս կամ իրական արժեքը (ֆիքսված դրույքով պարտք), կամ դրամական միջոցների ապագա հոսքերը (փոփոխական դրույքով պարտք): Դեկավարությունը չի կիրառում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքների հանդեպ Խմբի ենթարկվածության չափը որոշող պաշտոնական քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, նոր վարկ վերցնելիս/տրամադրելիս դեկավարությունը հիմնվում է իր դատողությունների վրա մինչև մարման ժամկետն ակնկալվող ժամանակաշրջանի ընթացքում ֆիքսված կամ փոփոխական դրույքներ կիրառելու նպատակահարմարության վերաբերյալ որոշում կայացնելիս:

(գ) Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը կապված է վաճառքի, ձեռք բերումների և փոխառությունների հետ, որոնք արտահայտված են ՀՀ դրամից տարբեր այլ արժույթներով: Նման ռիսկ հիմնականում առաջացնում է ԱՄՆ դոլարը: Դեկավարությունը չի հեջավորում Խմբի ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պաշտոնական փոխարժեքը կազմում էր 363.50 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի հանդեպ (2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 450.19 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի հանդեպ):

(դ) Իրական արժեք

Հայկական շուկայի իրացվելիության և հրապարակվող «ցուցանիշ տոկոսադրույքների» բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև հաշվի առնելով այն փաստը, որ Խմբի գործարքների մի մասը իրականացվել է կապակցված կողմերի հետ և յուրահատուկ բնույթ է կրում, հնարավոր չէ որոշել կապակցված անձանց վճարվելիք և վերջիններից ստացվելիք գումարների իրական արժեքը:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են սեփական կապիտալի արժեթղթերում կատարած ներդրումները, հավասար է սկզբնական արժեքի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությանը, քանի որ այս արժեթղթերը չունեն գնանշված գին և նրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել այլ եղանակներով:

Այլ դեպքերում իրական արժեքը որոշվում է կամ հիմք ընդունելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական արժեքը, կամ գեղջելով դրամական միջոցների հոսքերը՝ կիրառելով մասնատիպ գործիքների համար սահմանված շուկայական տոկոսադրույքները: Արդյունքում, ղեկավարությունը հավատացած է, որ ֆինանսական ակտիվների եւ պարտավորությունների իրական արժեքը էականորեն չի տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներից:

26 Պարտավորվածություններ

Մայր ընկերությունը կնքել է պայմանագիր, համաձայն որի այն պետք է ներդնի 50,000 հազար դրամ «Գուգարքի» ԳԵՆ՝ ձեռք բերման ամսաթվից հետո 3 տարվա ընթացքում:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Շրջակա միջավայրի պահպանություն

Գեկավարության կարծիքով Խմբի գործունեությունը համապատասխանում է շրջակա միջավայրի պահպանությանը վերաբերող կառավարության բոլոր պահանջներին, այդ իսկ պատճառով վստահ է, որ Խումբը չունի որևէ էական ընթացիկ պարտավորություն շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված: Այնուամենայնիվ, շրջակա միջավայրի պահպանությունը կարգավորող օրենսդրությունը մշակման փուլում է Հայաստանում, և օրենսդրության ու վերջինիս մեկնաբանությունների հնարավոր փոփոխությունները կարող են հիմք հանդիսանալ հետագա էական պարտավորությունների առաջացման համար:

(բ) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռևս չեն կիրառվում Հայաստանում: Խմբի շենքերը և սարքավորումները ապահովագրված չեն: Այն ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատման և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունների հանդեպ, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց առաջացած Խմբի տարածքում տեղի ունեցած պատահարներից կամ նրա գործունեությունից հասցված վնասից: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և տարբեր մեկնաբանությունների առարկա են: Հարկերն ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային տարին հարկային մարմինների կողմից ենթակա է ստուգման հաջորդ երեք օրացուցային տարիների ընթացքում:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ ավելի մեծ և էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի գործող հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Վերահսկողություն

Ընկերության մայր ընկերությունն է Լիխտենշտեյնում հիմնադրված ՎԱԼԵԶՍ Ֆ.Մ. Իսթերլիշմենթը:

Ընկերության վերջնական վերահսկող անձը պրն. Վալերի Մեջլումյանն է:

Ընկերության մայր ընկերությունը, վերջնական վերահսկող անձը կամ որևէ այլ միջանկյալ վերահսկող անձ չեն ներկայացնում հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

Ղեկավարության վարձատրություն

Ստորև ներկայացված է աշխատավարձի գծով ծախսերում ներառված տնօրեններին և վերադաս ղեկավարությանը վճարված ընդհանուր վարձատրությունը:

	2006թ.	2005թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Տնօրեններ	11,128	11,040
Վերադաս ղեկավարություն	21,308	18,907
	<u>32,436</u>	<u>29,947</u>

Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները:

(i) Հասույթ

հազ. դրամ	Գործարքի արժեքը 2006թ.	Մնացորդը 2006թ.	Գործարքի արժեքը 2005թ.	Մնացորդը 2005թ.
Արտադրանքի իրացում.				
Մայր ընկերության այլ դասար ընկերություններ				
«Բեյզ Սեթըլս» ՍՊԸ	150,250	4,179	132,002	713,681
«Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ	13,701	6,633	6,992	8,725
«Բեյզ Սեթըլս»-ի երևանյան գրասենյակ	-	63,681	-	175,286
Այլ				
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	29,550	11,100	12,992	9,204
Մատուցված ծառայություններ.				
Մայր ընկերության այլ դասար ընկերություններ				
«Բեյզ Սեթըլս» ՍՊԸ	32,164	-	53,185	-
«Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ	39,809	11,368	51,286	8,962
«Վալլեքս Այ Թի» ՍՊԸ	1,309	137	1,369	137
«Բեյզ Սեթըլս»-ի երևանյան գրասենյակ	533	2,087	534	3,773
Այլ				
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	7,145	8,023	17,170	23,672
«Մանես» ԲԲԸ	454	152	-	-
	274,915	107,360	275,530	943,440

(ii) Ծախսեր

հազ. դրամ	Գործարքի արժեքը 2006թ.	Մնացորդը 2006թ.	Գործարքի արժեքը 2005թ.	Մնացորդը 2005թ.
Արտադրանքի իրացում.				
Մայր ընկերության այլ դասոր ընկերություններ				
«Բեյզ Սեթըլս» ՍՊԸ	11,002,445	1,208,695	6,840,295	1,270,555
«Լոռվա ԵՀԿ» ՓԲԸ	8,956	547	5,434	-
«Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ	99,877	1,686	75,248	-
«Վալլեքս Էֆ Էմ Իսթ.» ՍՊԸ	-	42,530	-	52,673
«Վալլեքս Այ Թի» ՍՊԸ	41,108	1,818	7,489	198
«Բեյզ Սեթըլս»-ի երևանյան գրասենյակ	913,619	865	-	-
«Վալլեքս Գրուպ»	39	6	-	-
Այլ				
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	27,990	-	4,181	4,963
«Մանես» ԲԲԸ	2,232	-	242	-
Մատուցված ծառայություններ.				
Մայր ընկերության այլ դասոր ընկերություններ				
«Բեյզ Սեթըլս» ՍՊԸ	5,179	-	-	-
«Լոռվա ԵՀԿ» ՓԲԸ	14,097	354	10,789	1,639
«Վալլեքս Մայնինգ» ՍՊԸ	960	960	-	-
«Վալլեքս Այ Թի» ՍՊԸ	1,260	1,260	-	-
«Բեյզ Սեթըլս»-ի երևանյան գրասենյակ	2,393	1,148	-	-
«Սեթըլ Թրանս»	107,167	1,990	56,687	8,558
«Վալլեքս Գրուպ»	1,800	-	-	-
Չհամախմբված դուստր ընկերություն				
«Գուգարքի ԳԵՈ» ԲԲԸ	10,927	2,085	-	-
Այլ				
«Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ	654,734	52,254	225,798	201,860
	12,894,783	1,316,198	7,226,163	1,540,446

(iii) Վարկեր

հազ. դրամ	Գրավադրված	Մնացորդ	Գրավադրված	Մնացորդ
	գումար	2006թ.	գումար	2005թ.
		2006թ.	2006թ.	2005թ.
Ստացված վարկեր.				
Մայր ընկերության այլ դասոր ընկերություններ				
«Բեյգ Մեթրլա» ՍՊԸ	146,971	146,366	-	-
	<u>146,971</u>	<u>146,366</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Այլ կապակցված կողմից ստացված վարկի հանդեպ սահմանված է 10% տարեկան տոկոսադրույք, իսկ վարկն ենթակա է մարման 2008թ-ին:

Գնային քաղաքականություն

Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ ապրանքների իրացման ու ձեռք բերման, ինչպես նաև ծառայությունների մատուցման ու ստացման գործարքներն իրականացնում է շուկայական գներով:

29 Խոշոր դուստր ընկերություններ

Գրանցման վայրը	2006թ.	2005թ.	
	Սեփականություն/ Չայների իրավունք	Սեփականություն/ Չայների իրավունք	
«Թեդուտ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	-

30 Էական ռիսկերի կենտրոնացում

Ընկերությունն իր արտադրանքի 99%-ը (2005թ-ին՝ 92%) վաճառում է մեկ պատվիրատուի:

31 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2007թ. հուլիսին Ընկերությունը թողարկել է 10 հազար կտրոնային մուրհակ՝ 50 հազար դրամ անվանական արժեքով: Մուրհակների թողարկման նպատակով Ընկերությունը ՀՀ կենտրոնական բանկ է ներկայացրել Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններ: Ընկերությունը թողարկված մուրհակները պլանավորում է տեղաբաշխել մասնագիտացված կազմակերպության միջոցով: 8 հազար մուրհակները կտեղաբաշխվեն արժեթերթը տեղաբաշխող կազմակերպության սինդիկատի անդամների միջև, իսկ 2 հազարը՝ բաց բաժանորդագրության միջոցով:

32 Նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալների վերահաշվարկ

ՀՀ Հողի օրենսգրքում տեղի ունեցած փոփոխությունների արդյունքում Ընկերությանը 2005թ-ին շնորհված հողատարածքի հաշվեկշռային արժեքը 2005թ. ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվել էր զրո արժեքով: 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների վերագնահատման ընթացքում հիմնական միջոցների կազմում ներառված շնորհված հողատարածքը վերագնահատվել է 78,973 հազար դրամ իրական արժեքով: Խմբի ղեկավարությունը համապատասխան ուղղումներ է կատարել ֆինանսական հաշվետվություններում:

Այս ուղղումները ճանաչվել են հետադարձ կարգով, իսկ համեմատական տվյալները վերահաշվարկվել են: Ստորև ներկայացված այդ վերահաշվարկի ազդեցությունը:

	հազ. դրամ
Հիմնական միջոցներ	
Հիմնական միջոցները 2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում	4,764,338
Նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալների վերահաշվարկ	70,083
Վերահաշվարկված մնացորդ 2006թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,834,421
	հազ. դրամ
Ներդրումային գույք	
Ներդրումային գույքը 2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում	141,627
Նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալների վերահաշվարկ	8,890
Վերահաշվարկված մնացորդ 2006թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	150,517
	հազ. դրամ
Հետաձգված եկամուտ	
Հետաձգված եկամուտը 2005թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում	-
Նախորդ ժամանակաշրջանների տվյալների վերահաշվարկ	78,973
Վերահաշվարկված մնացորդ 2006թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	78,973